

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
Β' ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ο πατέρας έδωσε φιλή στην κόρη (ή φίλησε την κόρη) αλλά διαπίστωσε (ή παρατήρησε) ότι αυτή ήταν λιγάκι θλιμμένη. «Τί είναι» είπε «Τερτία μου; Γιατί είσαι θλιμμένη; Τί σου συμβαίνει;» «Πατέρα μου» απάντησε εκείνη «πέθανε ο Πέρσης». Είχε πεθάνει πράγματι σκυλάκι με αυτό το όνομα, το οποίο η κοπέλα αγαπούσε πολύ. Τότε ο πατέρας είπε στην Τερτία «δέχομαι τον οiwόν». Έτσι από τυχαίο λόγο προγεύτηκε στην ψυχή (του) την ελπίδα (ενός) περιλάμπρου θριάμβου.

.....

Οι δικοί μας (ή οι Ρωμαίοι), αφού έριξαν τα ακόντια εναντίον των εχθρών, μάχονταν με τα ξίφη. Ξαφνικά στα νώτα διακρίνεται το ιππικό· οι κοόρτεις πλησιάζουν. Γίνεται μεγάλη σφαγή. Ο αρχηγός των Αρβέρνων συλλαμβάνεται ζωντανός κατά τη φυγή· εβδομήντα τέσσερις στρατιωτικές σημαίες παραδίδονται στον Καίσαρα· μεγάλος αριθμός εχθρών συλλαμβάνεται (αιχμαλωτίζεται) και σκοτώνεται· οι υπόλοιποι μετά τη φυγή σκορπίζονται στις πολιτείες. Την επόμενη μέρα απεσταλμένοι (πρεσβευτές) στέλνονται στον Καίσαρα. Ο Καίσαρας διατάζει να παραδοθούν τα όπλα και να οδηγηθούν μπροστά του οι ηγεμόνες. Εκεί οδηγούνται οι ηγεμόνες. Ο Βερκιγγετόριγας παραδίδεται, τα όπλα καταθέτονται.

.....

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. α. Να γράψετε τις παρακάτω συνεκφορές σύμφωνα με την υπόδειξη:

Απάντηση:

mi pater: γενική ενικού mei patris

eo nomine: δοτική ενικού ei nomini

magna caedes: γενική πληθυντικού magnarum caedium

signa militaria: αφαιρετική ενικού signo militari

postero die: αιτιατική πληθυντικού posteros dies

.....

β. **mea, tristis, multum, accipio, postquam, post, fuga:** να εντάξετε τις παραπάνω λέξεις στον πίνακα που ακολουθεί:

Ουσιαστικό	επίθετο	Αντωνυμία	Ρήμα	επίρρημα	σύνδεσμος	πρόθεση
Fuga	tristis	Mea	Accipio	multum	postquam	post

γ. **tibi, illa, quem, omen, spem, gladiis, equitatus, civitates:** να γράψετε την ίδια πτώση στον άλλον αριθμό

tibi (δοτική ενικού) -> **vobis** (δοτική πληθυντικού)
illa (ονομαστική ενικού) -> **illae** (ονομαστική πληθυντικού)
quem (αιτιατική ενικού) -> **quos** (αιτιατική πληθυντικού)
omen (αιτιατική ενικού) -> **omina** (αιτιατική πληθυντικού)
spem (αιτιατική ενικού) -> **spes** (αιτιατική πληθυντικού)
gladiis (αφαιρετική πληθυντικού) -> **gladia** (αφαιρετική ενικού)
equitatus (ονομαστική ενικού) -> **equitatus** (ονομαστική πληθυντικού)
civitates (αιτιατική ενικού) -> **civitatem** (αιτιατική ενικού)

2. α. Να γράψετε τους παρακάτω τύπους σύμφωνα με την υπόδειξη:

dedit, respondit: β' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
Απάντηση: dabitur, respondebitur

praesumpsit: α' πληθυντικό οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή
Απάντηση: praesumebamus

gerunt: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου στην ίδια φωνή
Απάντηση: gessit

capitur: β' ενικό οριστικής ενεστώτα και μέλλοντα στην ίδια φωνή
Απάντηση: caperis (οριστική ενεστώτα)
capieris (οριστική μέλλοντα)

β. **miserunt, referuntur:** να αντικαταστήσετε χρονικά τους τύπους

Απάντηση:

Ενεστώτας:	mittunt	comprehenditur
Παρατατικός:	mittebant	comprehendebatur
Μέλλοντας:	mittent	comprehendetur
Παρακείμενος:	miserunt	comprehensus est
Υπερσυντέλικος:	miserant	comprehensus erat
Συντ. Μέλλοντας:	miserint	comprehensus erit

3. α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση συμπληρώνοντας τα κενά, ώστε να χαρακτηρίζεται πλήρως η συντακτική λειτουργία των εξής λέξεων του κειμένου:

triumphi: είναι γενική αντικειμενική στο **spem**

gladiis: είναι αφαιρετική του οργάνου στο **gerunt**

hostium: είναι γενική διαιρετική στο **numerus**

tradi: είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο **iubet**

principes: είναι υποκείμενο στο **produci**

- β. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της στήλης Α και δίπλα το γράμμα της στήλης Β που αντιστοιχεί στον καθένα από αυτούς. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

	A	B
1. ex dicto		α. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει χρόνο
2. in hostes		β. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κατεύθυνση σε τόπο
3. in fuga		γ. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει αναφορά
4. in civitates		δ. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει την αιτία. ε. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει εχθρική κατεύθυνση στ. εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει σκοπό

Απάντηση

1 δ, 2 ε, 3 α, 4β

4. α. **Pater filiae osculum dedit.**

Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Απάντηση

Osculum filiae a patre datum est.

- β. «**Omen accipio**».

Στη παραπάνω πρόταση να κάνετε σύνταξη απαρεμφατική με εξάρτηση από τη φράση: «**Pater dixit**»

Απάντηση

Pater dixit (se) omen accipere.

5. α. Ποιό ήταν το πρώτο μεγάλο δάνειο των Ρωμαίων από τους Έλληνες;

Απάντηση

Το πρώτο μεγάλο δάνειο των Ρωμαίων από τους Έλληνες ήταν το αλφάβητό τους: από την αποικία της Κύμης υιοθέτησαν τον 8^ο/7^ο αι. π.Χ. μια παραλλαγή ελληνικού δυτικού αλφαβήτου. Συνεπώς το «λατινικό» αλφάβητο, που σήμερα έχει γίνει παγκόσμιο κτήμα, είναι στην πραγματικότητα ελληνικό. (Βλ., σχολικό βιβλίο, σελ. 9)

β. Σε τί συνίσταται το ιδεολογικό περιεχόμενο της ρωμαϊκής λογοτεχνίας;

Απάντηση

Εκτός από την αισθητική της αρτιότητα η ώριμη ρωμαϊκή λογοτεχνία εμπεριέχει και εκφράζει τον **ιδιάζοντα ιδεολογικό πλούτο** της ρωμαϊκής κοινωνίας: η προβολή των πάτριων ηθών («mos maiorum») και υποδειγμάτων («exempla»), η ρωμαϊκή πολιτεία («respublica»), θρησκεία («religio») και οικογένεια («familia»), αρετές όπως η ανδρεία («virtus»), η πίστη («fides»), η επιείκεια («clementia»), η σοφία («sapientia»), η σοβαρότητα («gravitas»), το κύρος («auctoritas»-«dignitas») κ.α. αποτυπώνονται και προβάλλονται σ' όλα τα λογοτεχνικά είδη και σ' όλες τις εποχές. (Βλ., σχολικό βιβλίο, σελ. 12)